SYNNINGII

ORATIO

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

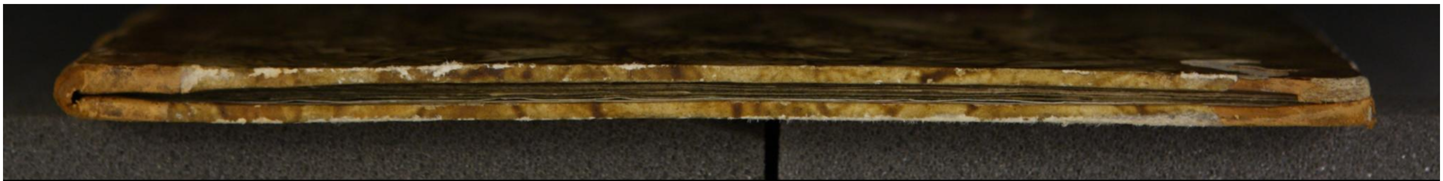

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

1, - 3 - 4 o

Dan. afd. - Bot

LN 1475

ex. 1

M

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

ORATIO DE STVDIIS PHILO-SOPHICIS, THEOLO-GIÆ STVDIOSO NE-CESSARIIS,

RECITATA
A
JOHANNE SYNINGIO,
PIÆ MEMORIÆ, S.S. THEO-
LOGIÆ DOCTORE AC PROFES-
ſore in inclyta Academia
Hafnienſi, ante an-
nos xlvi.

* *

EX OFFICINA LILIO-
BERGENSI.
ANNO
M. D. XCI.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

OPTIMÆ SPEI AC INDO-
lis Adoleſcenti, LAGONI, honeſtiſsimi
civis Ripenſis, CHRISTIANI
LAGONII Filio, S.

DVO ſunt in primis, mi LAGO, quæ obſtant quo minus hodie, illi qui vulgo bonarum litterarum ſtudioſi perhiberi volunt, verum ſtudiorum finem ac profeſſionis ſuæ metam aſſequantur. Horum alterum in perverſa ſtudiorum ratione: alterum in praua morum aſſuetudine ſitum eſt. Neutrum, prò dolor, demonſtratione prolixa aut exemplorũ copioſa probatione indiget. Ut enim de poſteriore primùm dicam, nonne luce meridiana clarius eſt, multos cum ipſo ferè lacte, parentum nimia licentia, vitiorum ſemina ita altè imbibere, ut nullis poſteà correctionum aut ferularum pharmacis expelli aut ejici queant? Et quàm latè vulgò ſerpit contagiũ corrupti ſodalitii? Neq; certè minima eſt culpa præceptorum quorundam qui præ deteſtabili Socordia ac Sorditudine (ut cum Plauto loquar) poſthabent omnem morum diſciplinam: & præclarè ſe rerum ſuarum ſategiſſe arbitrantur, ſi penſum neſcio quod prælectionum

diurnum

diurnum abſolverint apud ſuos auditores: atq; interim annuo eoq; ſatis largo fruantur ſtipendio. Quam movere Camerinam ad me non ſpectat. Reddant ejus rationem, ii quibus ea incumbit muneris ſui ratio. Scripſi tamen univerſa illa de re quædam ipſo rerum uſu & doctorum virgula cenſoria monitus, quæ ſi quando viſum fuerit, edam: atq; Ariſtarchum & Catonem non improbum agam. Sed ad alterum ſolidæ Eruditionis adipiſcendæ obſtaculum tranſeamus. Illud, ut dixi, conſiſtit in perverſa diſcendi & docendi ratione, quam peperit in Scholis diſcipulorum pariter ac præceptorum Incuria. Hæc peſtis unde promanet: quàm latè ſerpat: quantas ſtrages edat, & quibus demum antidotis propulſanda ſit, non eſt hujus neq; loci neq; temporis ediſſerere. Peculiaris hoc laboris opus: quod modum Epiſtolæ longè excedit. Unicum hoc ſuccurrit monendum. Ut quod graſſantibus morbis Epidemiis Medici faciendum conſulunt, hic quoq; ſequatur liberalium artium ſtudiis dedita juventus. Cognitis enim Labyrinthis CITO mutent inſtitutum: & LONGE ſe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

ab errorum deviis transferat toto conatu ad rectum & ſalutare ſtudiorũ compendium ſeu methodum, cui mordicus inhæreat & TARDE relinquat, inſtar Hirudinis, non miſſura cutim niſi plena cruoris, ut inquit Horatius. Porro quæ ſit in ſingulis artibus ac facultatibus, quas vocant, commodiſsima ſtudiorum ratio, à multis iamdudum explicatum eſt. In hac autem Syningii noſtri oratione, hoc ſolum agitur, ut oſtendatur, omnibus Theologiæ candidatis neceſſarium eſſe Philoſophiæ ſtudium. Quod ut patriæ noſtræ ſtudioſis, qui fermè omnes hanc Penelopen ac ſacroſanctam certatim ambiunt ſponſam, ut maximè neceſſarium, ita pernicioſo conſilio à plurimis negligi ac flocci fieri conſpicimus. Bonum enim certamen ſe tum demum decertaſſe autumant, ubi primis labris rudimenta artium dicendi in Scholis triuialibus deguſtarint, ac inde ſtatim (immane nefas) Ludi moderatorum teſtimoniis, quaſi bullis, ut vocant, quibuſdam pontificiis muniti, in Academias avolent. Ubi quaſi aliud agendo, aliquot poſtillarum, quas ineptè apellitant, codices ac centones convaſant, de

quibus

quibus cum congerronibus ſuis in ſympoſiis aliquid velitando confabulantur, ut domum reverſi habeant quo ſe Thraſonico more venditent. Hoc pacto ſubita metamorphoſi multos, ſed minimè probos videas ſubinde naſci Theologos: qui proculcatis honeſtiſſimarum atq; utiliſſimarum artium ſtudiis, inſulſiſſimi proſtent ſanctiſſimi myſterii præcones & verba pro concione fundant mera Temeritate & Audacia. Atq; hæ ſunt Harpyiæ iſtæ, de quibus conquæruntur reliqui obſcuriore loco nati, quod bolum ſibi è faucibus eripiant, Eleemoſynarum videlicet & potiorum beneficiorum: quum interea ipſi cogantur exemplo languidi octodecem annos fruſtra decumbentis ad Betheſdam piſcinam, expectare cum ruſtico Horatiano, dum labitur amnis: qui labitur & labetur in omne volubilis ævum. Sed retraho me ultra ſepta provectum. Ad te mi LAGO revertor: atq; hoc levidenſe quaſi viaticum tibi dedico: orationem hanc puta, reverendi & longè optimi ac doctiſſimi viri Johannis Syningii. Quam ſi animo attento, ut par eſt, legeris & tanquam Cynoſu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

ram aliquam in tuis ſtudiis tibi ſequendam propoſueris, non dubito quin magno tuo commodo operæ te præcium feciſſe memorabile experieris. Audies hæc eadem indies tibi inculcari viva voce præſtantiſsimi ac eruditiſsimi viri M. Petri Haggæi, amici noſtri integerrimi, ad quem te ex conſilio reverendi tui patrui, ſoceri mei dilectiſsimi, iam mittere conſtituit parens tuus cariſsimus. Accipe igitur hoc viaticum, mole quidem ſua admodum exiguum, ſed uſu & rerum pondere admodum prætioſum ac eximium: & cum Johanne Vandalo condiſcipulo tuo veteri ac cæteris popularibus tuis in Academia Hafnienſi ſolidæ eruditionis ac virtutis ſtudioſis, bonis avibus communica. DEVS pater Domini noſtri IESV CHRISTI, mundam faciet viam tuam, ut cuſtodies ſermones ejus & viam veritatis eligas, cui perpetuo inſiſtas, in gloriam nominis ipſius, AMEN. Ripis Phunduſiorum Idib. Martii, Anno Domini M. D. XCI.

Andreas Vellejus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

SI VOBIS AUT SCHOLÆ CONſuetudo ignota, aut mei mores penitus incomperti eſſent, viri doctiſsimi, optimæq́; ſpei juvenes, prolixius inſtituti mei rationem reddendam eſſe exiſtimarem, cur ipſe ad dicendum huc publicè prodierim, præſertim quum multi ſint in hoc ornatiſsimo cœtu viri excellentes & juvenes, qui majori & eruditione & facundia præditi, felicius longè quàm ego has partes tueri poſsint. Eſt enim non ſolùm Temeritas, ſed etiam Injuſticiæ pars quædam, ſine vocatione ultrò in publicis actibus locum occupare, quem alius non ſolùm ampliore fructu, ſed etiam uberiore cum laude & ornamento Reipub. teneret. Sed quum ſperarem vobis pro veſtra æquanimitate & modeſtia, ingenium moreſq́; meos ita probatos, ut non judicetis me ſtulta quadam curioſitate aut confidentia adduci, voſq́; ſatis intelligere ex publico officio, mihi pro more, dicendi neceſsitatem impoſitam, longiore nolo excuſatione uti, ſed hoc tantum mihi in primis cenſeo incumbere, ut vobis omnibus immenſas gratias agam, quòd huc honoris noſtri cauſſa, ut hæc primarum artium ſtudia ornaretis, conveniſtis. Delector enim maximè officio hoc veſtro, quo non ſolùm benevolentiam, amorem ac ſtudium erga nos teſtatum vultis, ſed etiam apertè ſignificatis vos honorificè ſentire, de hoc publico promovendi more, quem conſtat à majoribus noſtris doctiſsimis & prudentiſsimis hominibus ad publicam utilitatem, non ſine gravibus cauſsis inſtitutum & hactenus conſervatum eſſe, ut juſto ordine diſcendi ad

ſolidam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

ſolidam doctrinam inſtituerentur Reipub. cauſſa, literis deſtinati. Etſi autem in his publicis ſpectaculis, tantum ludi imperitis agi videantur, tamen eorum finem, ſi quis intelligat vereq́; reputet, comperiet inter publicè inſtituta, quæ civilitatem & ordinem in mundo conſervant, nihil honeſtius, nihil ſanctius eſſe hiſce ritibus, in quibus illi, quibus gradus hi decernuntur, obligant ſe Reibub. ad fovendas & propagandas optimas & honeſtiſsimas artes. Hoc fœdus & utiliſsimum humanæ ſocietati & DEO ſummè gratum eſt, modò aucti hoc honore, officii ſui magnitudinem animo metiantur, & pro virili munus ſuum tueri ſtudeant.

Proinde quum officii ratio mihi hanc ſcenam hoc tempore peragendam impoſuerit, peto à vobis, ut me patienter & benignè audiatis. Inſtitui enim non de parte aliqua Philoſophiæ peculiariter dicere, ſed tantum in genere mea oratione oſtendere, Theologum qui docendæ & defendendæ religioni ſit præfectus, ut ſuum munus perfectè tueatur, cognitione Philoſophiæ opus habere. Tale enim argumentum mihi & locus hic & tempus requirere videbantur, ut adverſus calumnias indoctorum hominum, qui bonas artes irrident atq; inſectantur, præmunita juventus publica oratione, ad ſtudium & amorem veræ Philoſophiæ incitetur atque inflammetur. Etſi autem præterquam quod ad religionis ſolidam cognitionem aſſequendam proſint, multi alii fines ſunt bonarum artium diſcendarum, quæ cum ad majores profeſsiones, quibus Reſpub. conſervatur, Medicinam & Juriſprudentiam adoleſcentes præparant, tum etiam ad politiam, diſciplinam, hone-

ſtatem

ſtatem & leges retinendas neceſſariæ ſunt; Ipſaque propter ſeſe Philoſophia & optimarum rerum cognitio expetenda ſit, tamen quia hujus Regni juventus literis deſtinata ſuorum ſtudiorum ſcopum ac finem, ut plurimum Theologiam ſibi proponit, putaui adoleſcentes nullo argumento alio magis perſuaderi poſſe, ut ſtudium ac operam ſuam conferant liberalibus artibus, quàm ſi admoneantur finem propoſitum ſe aſſequi non poſſe, ſine Philoſophiæ cognitione. Nam quum omnium Chriſtianorũ ſit officium, hunc finem præcipuè & acerrimè intueri, ut ſtudia ſua ad juvandam Eccleſiam, quæ ipſis parentibus nobis carior erit, & ad ornandam & propagandam gloriam Dei referant, certè & hæc eadem cauſſa maximè hortari atque excitare ſtudioſos decet, ut ſumma cura, diligentia & aſſiduitate conentur perfectam & liberalem doctrinam ſibi comparare, qua inſtructi integrius ipſi quid propoſuerint, ſacras literas diſcent, atq; cõmodius & Eccleſiæ inſervire & gloriam Dei ornare ac propagare poterint. Quum ergò juventuti Scholaſticæ, quamdiu diſciplinis Philoſophiæ exercetur, nihil utilius ſit, quam animo finem ſuorum ſtudiorum perſpicere: (nam & maximè adamantur bonæ literæ, quum dignitas atq; vis ipſarum artium cõſpicitur, & intelligamus quantus ſit uſus illarum ad veram religionem propagandam & ornandam) Decet vos optimi viri, qui Academiæ præeſtis me æquo animo audire, ut veſtra autoritas mihi adſit in cauſa, quam agendam ſuſcepi, & ſpero vobis ſatis eſſe probatam. Deniq; apud vos quoq; ſtudioſiſsimi Adoleſcentes, quum à me hoc loco,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

publico nomine hæc ſcena peragetur, tantum mea va-
lebit oratio, quantum autoritatis tribuendum eſſe cen-
ſetis huic celeberrimo confeſſui doctiſsimorum viro-
rum. Nam horum omnium ſummam ad vos refero, qui quum veſtris ſtudijs optimè cupiant conſultum, non ceſſant adhortari vos ad ea ſtudia, quibus & veſtra & Reipub. & Eccleſiæ ſalus atq; dignitas conſervatur. Ut vos eorũ publica ſententia adverſus pravas opiniones conſervati, tandem ſtatuetis vobis omnino opus eſſe liberali eruditione, optimarumq; artium, quas Philoſophia profitetur, cognitione, ſi olim Eccleſiæ cum fructu & laude inſervire velitis. Nihil enim periculoſius Eccleſiæ & Rebuſpub. eſſe poteſt inerudita Theologia, in qua graviſsimæ res inexplicatæ, confuſo quodam ordine ita miſcentur, ut non ſolum nihil certi de religione inde diſci queat, ſed magis conſcientiæ perturbentur, atq; falſas & pernicioſas Reipubl. opiniones homines de maximis rebus concipiant.

Primum enim ut à minimis initium ſumam, qua ratione ipſe aut Theologiam intelligat, aut alios ritè doceat, qui artibus dicendi deſtituitur? Non enim opinor quenquam adeo hebeti ingenio eſſe; qui aut ſperet ſe in Theologia aliquid effecturum ſine Grammatices integra cognitione, aut non facilè animadvertat, eum Chimeras citius pariturum, quam veram ſententiam ſcripturæ aſſequatur, qui proprietatem orationis, Phraſes & dictionum Figuras ignorat. Ut enim in aliis diſciplinis omnibus, ita & in Theologia uſu venire neceſſarium eſt, ut ignorantes orationis & vocabulorum virtutes, juxta Philoſophi ſententiam facilè

decipi-

decipiantur. Cujus rei documentum vel lapſus ſummorum hominum, atq; falſæ opiniones de rebus maximis, tantum ob imperitiam ſermonis, vel non animadverſam Phraſim ſatis manifeſtum oſtendunt. Sæpè enim vis & natura unius dictionis vel ignorata vel ſaltem neglecta integrum locum obſcuriorem reddit, ac novas & intricatas controuerſias parit. Quàm ſæpe etiam vel unius vocis proprietas rectè animadverſa aut explicata, non ſolùm lucem, ſed etiam ingentem conſolationem & neceſſariam doctrinam lectori vel auditori adfert & ſæpè integras diſputationes de religione dirimit atq; diſſolvit.

Porro quis non facilè dijudicat quam neceſſario inſtrumento tractandæ ſcripturæ deſtituitur, qui Dialecticæ rudis eſt, quum conſtet & ratione & experientia maximè inter eruditiſsimos quoſq;, nullius doctrinæ conſtiui vel ſaltem intelligi poſſe ordinem aut methodum, niſi adhibeatur Dialectica, quæ ad naturam, partes, cauſſas, effectus & fontes cujuſq; negotij vel controverſiæ ordine inquirendo nos deducit? Ut enim ſimplex eſt veritatis oratio, ita via etiam & ratio ſimplex eſt, quam Dialectica monſtrat, rectè vereq; docendi, quæ rei cujuſq;, de qua ritè docendi ſunt homines, naturam, partes, cauſſas, effectus, cognata & pugnantia certo ordine patefacit ac explicat. Quam qui non tenuerit, aut in docendo & judicando non obſervat, neceſſe eſt eum ſæpè à ſcopo deerrare, falſa pro veris arripere, interdum pugnantia aſſerere, multa inexplicata, quæ eſſent ſejungenda, temerè miſcere. Ita ut illius doctrina aut omnino tandem referat

illam Horatii monſtroſam picturam, in qua nec pes nec caput uni reddantur formæ, aut ipſe interdum ignoret, quid dixerit aut docuerit.

Sed ſcio hoc loco non defuturos, qui dicant chriſtianam doctrinam nulla ratione compræhendi, ſed ſine demonſtrationibus, tantum fidei & autoritati divinæ inniti: Dialecticam verò ductum eſſe rationis, cui non convenit ſcripturam explicare. Quibus hoc reſponſum ſit. Etſi Theologia, quod ad principia religionis & fidei noſtræ fundamenta attinet, rationem & naturam ipſam, à qua hæc ars animadverſa & explicata eſt, excedat, tamen quum ex his ipſis principiis, certæ ſententiæ & concluſiones juſtis formis conſequentiæ fluant, quod cernere licet in illis præcipuè locis, ubi de juſtificatione, aut aliis articulis methodicè docetur; facilè judicari poteſt etiam ad ſolidam ſcripturæ cognitionem aſſequendam, & ad ejus veram interpretationem, Dialecticam conferre. Maximè enim ut in aliis rebus, ubi veritas ipſa inquiritur, ita & in religione una & ſimplex, per quam veritas & certa rei cognitio patefit, docendi ratio ſit, conſtans definitione, diviſione & rectè argumenta connectendi peritia. Quæ tria quum Dialectice tibi inſtrumenta ſuppeditet, conſtat eam etiam in cauſſa religionis, de qua ritè docendi ſunt homines, neceſſariam eſſe. Epiſtolā D.Pauli ad Rom: & eam quoq;, quæ ad Galat: ſcripta eſt (in quibus caput doctrinæ Chriſtianæ, articulus juſtificationis exacta docetur Methodo) qua ratione hujus artis imperitus aut planè intelliget, aut aliis rectè enarrabit, quum neq; ſeriem orationis, nec argumenta illic, non ſine artifi-

cio pro-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

cio propoſita, ſed tamen ſub Rhetorica orationis for-
ma occultata, videre aut connectere, connexáue quo-
modo cohæreant judicare poterit? Si verò eam ſcri-
pturæ partem, in qua ſumma ſeu Methodus doctrinæ
Chriſtianæ traditur, non ritè aut ſatis aſſequatur, in-
feliciter etiam cæteros ſcripturæ locos tractabit.

Et ut maximè ſcripturam interpretari, alioſq; ut-
cunq; docere ſine diſſerendi peritia quis poſsit, tamen
quum ei pro ſuo officio etiam adverſariis doctrinæ
chriſtianæ reſiſtendum ſit, non ſatis aſſequor, quo pa-
cto cum iis aut tutò aut circumſpectè congredi pote-
rit, niſi inſtructus hac arte, quam etiam illi ipſi veritatis
oppugnatores ſũmo ſtudio didicerunt ad opprimen-
dam Euangelij lucem, quibus certè reſiſtere commo-
dè non poſſumus, niſi teneamus certam rationem di-
ſceptandi de quæſtionibus ac controverſiis. Ut enim
gladiator tunc, & fortiſsimè ac facillimè antagoniſtæ
ſuo reſiſtit, & ictus intentatos prævidet, quum & pari-
bus armis & eadem arte utrinq; inſtructi ſint: ita cum
iis, qui falſa nos doctrina adoriuntur, nec facilè nec le-
gitimè certaverimus, niſi arte, qua illi, etiam nos pro
veritate tuenda inſtructi ſimus. Jure ergo & utilem
& neceſſariam ei eſſe, quem inſtituimus, Theologo
judicamus Dialecticam. Cui fortaſſe nimium tribuiſſe
hoc loco viderer, niſi & veterum orthodoxorum au-
toritas, tum etiam Auguſtinus ipſe, cui non immeritò
inter ſcriptores Eccleſiaſticos primas tribuunt doctiſ-
ſimi quiq;, hanc meam ſententiam comprobaret, qui
quum in multis locis cõmendet hanc artem, tum verò
in libro de doctrina Chriſtiana commendat maximè.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Diſputationis, inquit, diſciplina ad omnia genera quæſtionum quæ in literis ſacris ſunt penetranda & diſſolvenda, plurimum valet.

Jam verò etiam Rhetorica ſummum miniſterium Theologiæ præſtat. Nam ut Oratoribus in foro conciſa illa & Dialectica orationis forma multum uti non licet, ſi vulgus in ſuam ſententiam ſtudeant pertrahere: Ita & Doctori in Eccleſia, quum etiam apud imperitos & indoctos habenda eſt oratio, quos non tantum de religione breviter ac Dialecticè docebit, ſed etiam exhortationibus, autoritate, & dicendi viribus in officio retinebit; non ſatis jejuna illa & conciſa forma ſermonis ſcholaſticis diſputationibus ſimilis, in qua tantum nudas propoſitiones, argumentaq; nuda proponat, ſed arte quadam & dicendi magna copia opus habet, ut planè ab indoctis auditoribus intelligatur, quos niſi delectatione ſæpe attraxerit, & viribus tractos affectibuſq; turbaverit, quæ juſta ac vera ſint, ut inquit Fabius, non tenebit. Etſi enim in oratione præcipuæ partes & quaſi fundamenta ſint propoſitiones & argumenta juſto ordine & Dialecticè connexa, quibus docti fortaſsis facilè ad aſſentiendum veritati ſatis moventur, tamen quum ea naturæ ſit imbecillitas, ut cogitationes plerumq; majores ſint iis, quæ dicimus, quemadmodum in corpore ſi formam aliquam habeant, non ſolum oſſa, venæ & nervi neceſſària ſunt, ſed & carne, cute & vivis coloribus nervi & oſſa ſunt occultanda: Ita etiam ad brevitatem illam Dialecticam, ad propoſitiones & principalia argumenta, elocutionem, ſplendorem, & copiam verborum & ſenten-

tenti-

tentiarum addat concionator neceſſe eſt, ſi aut ab indoctis intelligi velit, aut id quod cupit, aut quod æquum eſt, apud imperitos & duros interdum dicendo aſſequi velit. Quum ergo hæc quæ docentur in ſcholis, Rhetorices præcepta, diſponendæ orationis & eloquendi rationem præſcribant, ideoq; tradantur ut nos quemadmodum in ſtudijs & imitatione aliorum, ita & in ſcribendo ac dicendo noſtras cogitationes gubernent, manifeſtum eſt, & hanc artem plurimum Theologiæ candidatis conferre. Oſtendi hactenus Theologum ſine dicendi artibus ſuum munus ſatis tueri non poſſe. Nam ut maximè ſine dicendi ratione aliquantulum in ea profeſsione progredi quis poſsit, tamen quum inſtrumento, quo artificium ſuũ exercebit, videlicet ſermonis noticia & tractandi ratione careat, verè claudi more pilam, retinet illam qualemcunq;, quam aſſecutus eſt, doctrinæ opinionem.

Dicam nunc de altera Philoſophiæ parte, quæ Phyſiologiam & Mathemata complectitur, quam pleriq; (ut maximè tribuant aliquid dicendi artibus, quas experiuntur ſe carere non poſſe) inutilem & planè nihil Theologo conducere putant. Quorum ſententia, quàm nullis nitatur fundamentis, facilè res ipſa demonſtrabit. Primum enim qui mediocri lectione in ſacris literis eſt verſatus, ipſa experientia novit, paſsim in Prophetis, Pſalmis, & Hiſtoriis ſacris plurimos eſſe locos ex intima natura deſumtos, quos nemo intelligere aut ſatis explicare poterit, niſi Phyſicam, quæ hujuſmodi res integrè tractat, conſuluerit. Sæpe Prophetæ, ſæpe etiam Apoſtoli, ſubinde & ipſe Chriſtus pro-

batio-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

bationes & ſimilitudines ex rebus naturalibus ſumit, quarum explicatio Phyſicam omninò rationem deſiderat. Paulus ad Rom: cap. 12. & ad Cor: eodem, quum Chriſtianos ad unitatem & mutuam benevolentiam hortatur, ut dona ſua conferant ad communem Eccleſiæ ædificationem, comparat Eccleſiam corpori humano, ſingulos autem Chriſtianos membris illius corporis. Hanc comparationem nonne intelligat longê perfectius & eruditiús quàm indoctus aliquis aliis proponet ac explicet, qui ex anatomia diſpoſitionem, uſum ac connectionem ſingularum partium nouerit? Quomodo ex cerebro tota vis movendi & ſentiendi per nervos in alia membra diffundatur, atq; ex ventriculo & jecore per venas in omnes partes corporis nutrimentum ipſum, quo totum corpus alitur & conſervatur, diſtribuitur? Quomodoq; unumquodq; membrum operam & officium ſuum ad cæterorum & totius corporis conſervationem & ſalutem confert. Etſi autem hanc rationem de uſu partium & membrorum diſpoſitione ac cohærentia Medicina ſibi jure quodam vendicat, tamen quum & medici ſua principia pleraq; ex Phyſicis deſumunt, eam ſub ſcientia rerum naturalium compræhendo.

Quis autem non valde delectatur illa erudita ſimilitudine, qua Philippus Melanchton occaſione ex Prophetis ſumta, in locis Theologicis cap. de Politia Eccleſiaſtica, confert Eccleſiam aluo materno, qui fætum continet: Venis verò, quæ undiq; in alvum deductæ ſunt & fœtum alunt, miniſterium verbi, quo regenerantur & aluntur pii, aſsimilat, atq; pelliculæ,

quæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

quæ fœtum circumdant, politiam Eccleſiaſticam atq;
externam illam ac ratam ordinis conſervationem ab
Eccleſia propter miniſterium verbi inſtitutam. Quæ
etſi per ſe pietas non ſit, tamen vinculum quoddam
eſt, conjungens nos Eccleſiæ, & verbi miniſtris, vt
quemadmodum cætera membra Eccleſiæ, nutrimen-
to divini verbi alamur. Hac pictura, quæ nos de ma-
ximis negotiis admonet, quid dulcius aut quid jucun-
dius homini Chriſtiano? Jam verò quum & ipſe Da-
vid, Job, Moſes & alii nunquam non divinam poten-
tiam, ſapientiam, prudentiam, bonitatem & benigni-
tatem erga nos in creaturis contemplandam propo-
nant, nonne longè certius ab iis intelligantur, qui
ex Phyſicis & Aſtronomia conditiones, vires, motus
& mutationes atq; utilitates rerum naturalium ſcruta-
ti ſunt, quàm qui nullam harum rerum peritiam ha-
bent? Ut interim nunc non dicam quantum ipſa
per ſeſe rerum naturalium contemplatio, & fidem de
DEO in piis confirmet, & reverentiam erga DEUM
alat atq; adaugeat. Quis enim non aſſequitur eos ho-
mines, qui ex Mathematicis diſciplinis cognoſcunt
magnitudines, effectus, motus ut longè diverſiſsimos,
ita etiam ornatiſsimas corporum cœleſtium, Solemq;
illum, quo quotidie fruimur, tota terra majorem eſſe,
quiq; animadvertunt in minimis herbulis, in plantis
atq; in ſingulis rebus eſſe ſingulares virtutes ac dotes
inditas eis divinitus, ad uſum & cõſervationem hu-
mani generis, magis in admirationem & amorem
ipſius DEI incitari, quàm qui harum rerum notici-
am majorem, quam pecus habent, non aſſecuti, præ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

ſtantiſsimas illas creaturas pecuinis oculis contemplantur? Quare ſi alias hæc ſcire convenit, multo magis Theologiæ profeſſorem eadem prorſus ignorare non decet: præſertim quum neceſsitas ſæpe naturalium rerum cognitionem & uſum deſideret. Conſtat itaq; Theologo multa ex Phyſicis mutuanda eſſe, ut ſuum officium commodè & tueatur & exornet. Quàm ſæpe enim opus habet doctiſsima illa cauſſarum partitione, quæ tantum à Phyſicis petenda eſt, in multis, ſcripturæ locis explicandis: ut quum Chriſtus dicit: non veni mittere pacem ſed gladium. Item quum Paulus legem peccatum adaugere, mortis adminiſtrationem eſſe confirmat, horum & ſimilium locorum ſententia, ut rectè & uſitatis verbis dilucidè exprimatur, neceſſe eſt tenere diſcrimen illud Phyſicum inter cauſſam propriam, & impropriam, ſiue per accidens. Deniq; quum aut de lege naturali aut de viribus liberi arbitrii & affectibus in ſacris agendum eſt, nequaquam ſatis te expedies niſi tenueris diſputationem illam de potentiis animæ, de ſenſibus & affectuum cauſsis, nec non & diviſionem illam, quæ animum hominis in noticiam & vim appetendi, dividunt. Jam verò & hiſtoriæ & computationes temporum in iis ſũmopere conſiderandæ. Deinde & locorum variæ deſcriptiones, quæ paſsim in literis ſacris extant, requirunt & Geographiæ ſcientiam & numerandi cognitionẽ aliaſq; Mathematicæ partes, quæ Phyſicæ annumerantur.

Poſtremò neminem etiam mediocri judicio præditum eſſe opinor, qui non & vltimam Philoſophiæ partem Ethicen, Theologiæ ſtudioſo profuturam intelligat,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

telligat, multaſq; partes doctrinæ Chriſtianæ facilius tractare poſſe, inſtructum hac arte, quæ deſcriptiones virtutum continet. Nam quum in Chriſtianorum cœtu ſæpe homines ad civilitatem, diſciplinam, ad juſticiam in contractibus atq; ad cætera virtutum officia & politicas ordinationes retinendas cohortandi ſint; multum adjuvatur concionator hac parte, cum rebus ipſis, tum propter Methodum atq; ordinem in Phyloſophia præſcriptum. Etſi autem virtutum & officiorum nullum utilius compendium, nullaq; aptior Methodus inveniri poteſt, quàm Decalogus ipſe, ſi tantum nudorum præceptorum ordinem inſpicias, tamen ubi fontes cauſſarum, partitiones & effectus virtutum inquiruntur, uberiorem Methodum tibi Philoſophicæ literæ oſtendunt. In quibus etſi quædam, per omnia veræ religioni non cõſentiunt, tamen multum delectat videre quouſq; ratio progredi poteſt, multumq; collatio ipſa poteſt. Ut enim color in veſte rectius perſpicitur, quum ipſa ad aliam fuerit collata; ita doctrinam Chriſtianam clarius intelliget is, qui cum Philoſophia confert, & quid diſcriminis inter utramq; pervidet. In ſumma: ipſa & ratio & experientia monet, perfecto Theologo non ſatis eſſe tantum Grammaticæ & Dialectices rudimenta percepiſſe, ſed etiam plurimarum rerum, optimarumq; artium cognitione atq; diligenti exercitio in multis Philoſophiæ partibus ei opus eſſe.

Nam quum duo præcipuè ſint inſtrumenta, quibus ad rectè erudiendos homines, ad propagandam & retinendam in terris veram religionem neceſſariò uti

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

debent, nimirum Methodus ipſa: & perſpicua, ſibi conſtans & bene conſona oratio; atq; ad hæc comparanda, cùm varia & multiplici doctrina, tum etiam longa exercitatione in bonis literis opus ſit, luce clarius eſt liberali eruditione & uſu bonarum artium, Eccleſiæ miniſtros atq; doctores non mediocriter adjuvari, ut cum fructu & laude ſuo officio perfungantur. Ut enim una hirundo ver ipſum in foribus ſtatim adeſſe non certò pronunciat: Ita ſemel tantum audiviſſe Dialectices præcepta facit artificem Methodi, quam nemo ſatis intelligere, nedum ejus uſum conſequi poterit, niſi ſedulò & diligenter ſe exercuerit, præſertim in eo genere Philoſophiæ, in quo juſto ordine & ratione veritas magis inquiritur ac illuſtratur, quàm ingenii oſtentatio aut voluptas tantum quæritur, quod genus vel ſoli vel imprimis Peripatetici profitentur. Qui enim ex Philoſophiæ ſtudio atq; Methodica exercitatione hoc inſtrumentum comparavit, videlicet uſum revocandi res ad Methodum, ſecum ad religionis doctrinam attulerit, multo & felicius ipſe in cauſſa progreditur & in docendo, in negotiis & controverſiis religionis Methodos inſtituere, confuſa atq; diſperſa in ordinem redigere, intricata explicare & obſcuris lucem adferre novit. Deinde ad eloquendi facultatem haud pauciora requiri manifeſtum eſt. Siquidem juſtæ orationis forma non ex præceptis tantum, quæ in Rhetorica traduntur, comparari poteſt, ſed ex longo uſu, & multarum maximarumrerum cognitione & eruditione gignitur.

Nec

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Nec verò eſt quod obiiciant quidam fortaſsis aliqua ratione moti, doctrinam Chriſtianam olim & contaminatam & ferè obrutam eſſe Philoſophorum decretis argutis ac diſputationibus, proinde nobis majorum exemplo admonitis, abſtinendum omninò à Philoſophiæ ſtudio, ne nobis aut poſteritati idem, quod illis majore cum periculo & culpa noſtra uſu veniat. Quorum quidem admonitionem ut pio fortè zelo profectam, accipere & in meliorem partem interpretari poſſemus, ſi non propter abuſum rem ipſam penitus eſſe tollendam cenſerent. Agnoſcimus quidem, id quod infelici experientia eſſe verum didicimus, plurimos & pernicioſos errores in Eccleſiam irrepſiſſe, quum quidam temerè Philoſophiam aut potius argutias & cauillationes ſuas cum doctrina Chriſtiana miſcerent. Nec nobis incompertum eſt, multas peſtes Chriſtianæ religionis ex Phyſicis opinionibus ſuboriri, quum temerè extra ſæpta & in alieno foro vagentur. Ob quam etiam cauſſam D. Apoſtolus eò diligentius cavendum eſſe præmonuit, ne quis nos decipiat, per inanem Philoſophiam. Quare primùm omnium longè diſcernendum eſt inter veram Philoſophiam & cauillationes atq; deliramenta Sophiſtarum, cujuſmodi ſunt non tantum ſcholaſticorum argutiæ, ſed etiam Epicurei & recentiorum Academicorum & ſimilium dogmata, quæ cum in animos hominum irrepſerint, non ſolùm pietatem ac religionem perturbant, ſed etiam honeſtatem diſciplinam & judicium omne pervertunt. Non enim omnes omnium hominum de quibuſcunq; rebus ſtultas opi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

niones, philoſophiam vocamus, ſed illam tantum doctrinæ partem hoc nomine dignamur, quæ quum de rebus rationi ſubjectis tantum loquatur, certas demonſtrationibus ſibi fidem facit.

Præterea quum ſtudium Philoſophiæ cum Chriſtianis literis conjungendum eſſe dicimus, nequaquam ea ita commiſceri atq; confundi volumus, quaſi non ſint duo diviſa doctrinarum genera: Sed Theologum ex his artibus & Methodum & orationis formam mutuari, multaq; ad ſuum propoſitum explicandum ex Philoſophia deſumere poſſe, dummodo id libere & cum judicio fiat. Non enim ita jurandum nobis eſt in Philoſophorum verba, vt nobis religio ſit ad his diſſentire, aut eorum decreta damnare, quum id pietas aut ſcripturæ autoritas poſtulat. Procul enim, procul omnibus Chriſtianis fugienda eſt illa antiquorum ſuperſtitio, qua hominum Philoſophorum decretis ita addicti eſſe ceperunt, vt piaculum eſſet ac pluſquam hæreſis, quidquam etiam in cauſa religionis ab Ariſtotelicis ſententiis diverſum ſentire. Quæ res non ſolùm nobis multas inutiles quæſtiones, ſed etiam maximas Eccleſiæ peſtes atq; infinitos errores peperit. Nam quum paulatim invaſiſſet Eccleſiaſticos ambitioſa rixandi libido, tandem eò perventum eſt, ut in mediam Theologiam totus ſit ita receptus Ariſtoteles ut apud pleroſque illius ſanctior eſſet autoritas, quàm Prophetarum, Apoſtolorum atq; ipſius Chriſti. Si quid enim ſacræ literæ continerent non conſentiens Peripateticorum opinioni, commoda interpretatione mitigandum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

gandum aut deflectendum eſſe potius, ne pugnaret cum Ariſtotele, quum interim crimen læſæ Majeſtatis eſſet leviter refragari Ariſtotelis decretis. Hoc verè erat Leſbia regula uti, non Ariſtotelem Chriſto, ſed Chriſtum Ariſtoteli conciliatum accommodare. Quare non ut Dominam, ſed ut hoſpitem vel ancillam potius Chriſtianis in familam adſciſcendam eſſe Philoſophiam meminerimus. Cujus nulla autoritas, nullumque jus ſit agendi vel ſtatuendi quidquam inter Chriſtianos contra ſenſum divinæ ſcripturæ, quæ domina & regina omnium diſciplinarum nobis præ cæteris adamata eſſe debet. Serviat ancilla & pro imperio reginæ, ſuam operam præſtet, quantum faciat ad utilitatem & ornamentū Eccleſiæ, ac familiæ Chriſti, quam ſi turbare cœperit, cædat illa prius, immo in ea parte ejicienda atq; damnanda potius eſt, quàm divina ſcriptura quidquam de ſuo jure concedat. Quam libertatem ſi pro jure ſuo rectè uſurpaſſent majores noſtri, non ſolum non contaminata fuiſſet doctrina Chriſtiana, Philoſophorum decretis, ſed bonarum artium, quas Philoſophia continet, adminicula & propagata & illuſtrata fuiſſent, dummodo ipſi Philoſophiam & integram & puram tenuiſſent, quos conſtat neglectis propemodum (quantum ad uſum attinebat) dicendi artibus, novas argutias & quæſtiones non neceſſarias neq; utiles nimium fuiſſe ſecutos, quum tamen ſine his artibus, quæ formam orationis præſcribunt, nemo cōmodè unquam in ulla diſciplina progredi aut feliciter verſari potuerit. Ob quod ipſi expertes rationis dicendi, quum ad ſuperiores profeſsiones &

ad Theo-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

ad Theologiam ſe conferrent, atq; vera Methodo, cujus nullum uſum ſibi prius ex ſua Philoſophia paraverant, & juſta dicendi ratione carerent, ſe in ſua profeſsione ita explicare non valebant, quin multa inexplicata confunderent. Unde falſæ opiniones & errores & laquei animorum ſunt exorti, adeo ut vel me tacente, experientia ipſa ſatis admoneat quantum mali habeat inerudita Theologia, illorum qui ſine dicendi artibus, ſine Methodo, nulla liberali doctrina inſtructi & exculti, ſacra tractent.

Vos itaque, optimi juvenes, nomine omnium præceptorum veſtrorum, quos hîc aſsidere cernitis, moneo atq; adhortor, quum ſtudiorum veſtrorum finem honeſtiſsimum, videlicet divinæ veritatis propagationem vobis propoſuiſtis, ut propter gloriam Dei & Eccleſiæ ſalutem, ſummo ſtudio ſummaq; animorum contentione, in has honeſtiſsimas & utiliſsimas artes, quas Philoſophia profitetur, diſcendas incumbatis, ut tandem perfectam & ſolidam doctrinam conſecuti, Eccleſiæ Chriſti, quam ſuo ſangvine acquiſivit, & uſui & ornamento eſſe poſsitis. Cogitate quantum periculi immineat & Eccleſiæ & patriæ veſtræ quarum utraq; vobis ipſis progenio tribus charior eſſe decet. Quantæ etiam calamitates vos manent, ſi veſtra negligentia & culpa interciderint optimæ & honeſtiſsimæ artes & priſtina barbaries rurſum Rempub. ita invaſerit, ut iis, qui nunc ſunt, Eccleſiarum rectoribus, ſuccedant homines ineruditi, qui reſtitutam, divina gratia religionem iterum diſsipabunt. Siquidem quum veris docendi inſtrumentis careant,

illorum

illorum oratio atq; doctrina non poteſt non magnam confuſionem parere. Confuſio autem, ut vetus eſt proverbium, errorum mater eſt & diſſentionum, quæ infinitis conſcientiarum laqueis faces ſunt præbituræ. Et quia nihil animos hominum æquè cruciat, atq; hæc de religione dubitatio, ex qua explicari non poſſunt, tandem tædio Lucianico aut quadam diffidentia totam religionem contemnunt.

Hæc Eccleſiæ timenda facies vos ſatis armabit, ut obturatis auribus, iſtorum voces contemnatis, qui judicant in Chriſtianis rebuſpub. nec neceſſarium, nec utile eſſe ſtudium Philoſophiæ & liberalium artium. Etſi enim ex his non diſcitur vera pietas, neq; divinam ſcripturam ullus intelligat, cujus mentem Spiritus ſanctus non aperuit, tamen quum Spiritus S. per verbum doceat, ſermonis rationem cognoſcere neceſſariũ eſt. Plurimum enim vegetant atq; conformant tenera ingenia, atq; ad divininarum ſcripturarum cognitionem mirè præparant; adeo ut qui ſtudio feſtinandi ad ſuperiora, illas prætermiſerit, is operam & oleum ſuorum laborum certò amiſurum ſe ſciat, ut nulli uſui poſtea in Eccleſia aut repub. eſſe poſsit, Quare etiam DEUS ſingulariter multis inſignibus donis ad amorem horum ſtudiorum prouocavit, ſuſcitatis paſsim doctiſsimis viris quorum opera, diligentia & induſtria literæ & honeſtæ diſciplinæ vobis reſtitutæ & illuſtratæ ſunt, ac ita crevere, ut quaſi ad ſummum faſtigium deductæ videantur, ac nemo ad optimas artes parandas ſibi periculoſum eſſe aut difficile iter jure conqueri poſsit. Quæ res meritò deberet ho-

mines

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

mines excitare, ut obviis, quemadmodum dicitur,
ulnis, DEI beneficia amplecterentur, foverent atq;
propagarent, ut etiam ad poſteros cum fœnore tranſ-
ferri poſſent. Sed mundus ut ſemper optimis qui-
buſq; donis DEI ingratus extitit, præſentia & oblata
faſtidiens, qui deinde negata fruſtrà deſiderat: Ita
etiam hoc tempore, erga literas divino favore in
lucem revocatas, ſuam ingratitudinem manifeſtè ac
impiè prodit.

Quare vos qui metam hanc ſanctiſsimi curſus co-
namini attingere, ſaluberrimis monitis præceptorum
veſtrorum & fidem adhibete & obtemperate, ut fir-
miter ſtatuatis præcipua inſtrumenta tractandæ reli-
gionis, nimirum Methodum ac formam orationis li-
beralemq́ue doctrinam vobis ex Philoſophiæ ſtudio
comparandas eſſe, ſi integram veſtram operam Ec-
cleſiæ polliceri ac præſtare velitis: maximè quum
non ſolùm noſtri temporis doctiſsimi homines, ſed
etiam veterum orthodoxorum, excellentium virorum
& exempla & exhortationes ad eadem ſtudia vocent.
Nam & Baſilius, Cyprianus & Auguſtinus aliiq; ma-
gni nominis Theologi ſuadent Chriſtianis, ut ex gen-
tilium ſcriptis apiculæ exemplo, ſuccum ſalutarem
hauriant optimarum ſcilicet maximarumq; rerum co-
gnitionem, atq; Ægyptiis ſpoliis templum Domini
& ornent & locupletent. Eſt enim profectò magnum
in Eccleſia ornamentum & præſidium liberalis erudi-
tio cum pietate conjuncta. Quum enim neq; plura
neq; meliora ſcire quemquam oporteat, quàm Theo-
logum, convenit cunctis, illarum artium, qui maximas
& uti-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

& utiliſsimas res in vita continent, imperitum non eſſe. Ab hoc nunquam non, conſilium de maximis rebus petitur, hic non modo de privatis moribus, ſed etiam de publicis legibus & maximis negotiis in vita, quoties conſcientiæ res agitur, dijudicat. Quibus rebus, ut par eſt, uberior quædam & locupletior requiritur doctrina, quàm vulgo putant. Ut ergo jam finem orationi meæ faciam, qui in eo loco tanquã in ſtatione collocati eſtis, optimi adoleſcentes, ad bonas literas diſcendas, ut quum neceſsitas poſtulaverit, veſtra opera Reſpub. & Eccleſia utatur ad propagandam & defendendam veritatem, juſtitiam & religionem; omnes curas, cogitationes, ſtudia & labores veſtros eò dirigite, ut liberalem & ſolidam doctrinam comparetis, & vobis & Reipub. uſui futuram. Hoc ſtudio nullum obſequium, nullum ſacrificium DEO gratius eſſe poteſt. Quod ſi ſedulò ad gloriam DEI ſecuti fueritis, etſi mundus ingratus, contemtum, paupertatem & famem minabitur: tamen DEUS ſine dubio aderit veſtris laboribus & iis benedicet; voſque viciſsim juxta ſua promiſſa glorificabit.

DIXI.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

*EXTAT ELOGIVM VIRI DI-
vini, D. Philippi Melanchtonis, tributum huic
noſtro Syningio, quod quum univerſo Regno Da-
niæ ac ſereniſſimo Regi Chriſtiano III. ſanctæ me-
moriæ &c. admodum ſit honorificum, hoc loco ad-
iicere viſum fuit. Reperitur autem in Epiſtola
quadam ad dictum Regem, præmiſſa operi Buco-
lico D. Eraſmi Læti, edito Vittebergæ, Anno
Domini M. D. LX.*

Gaudeo verò doctrinis & Muſis, quæ alibi horribili ſævicia dilacerantur, tamen in Dania & hoſpicia & Halcyonia mediocria reſtare. Nec facilè Regnum ullum hoc tempore majore frequentia eruditorum antecellit. Quum mihi interdum in memoriam venit clariſsimus vir Johannes Syningius, quem & nos in hac Schola unicè dileximus, & ante aliquot annos in patria ob eximiam eruditionem ac pietatem, Teſtimonio Doctorum in Theologia ornatum audiuimus, non poſſum equidem non dolere, tam utilem Regno atq; Eccleſiæ Chriſti virum, tanto ætatis flore tan-

taq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

taque omnium noſtrorum expectatione è medio abreptum eſſe: cùm non doctrina tantùm, ingenio, ſtudiis ac diligentia Conterraneos ſuos omnes longè ſuperaret, verùm etiam Modeſtia atq; Integritate ita probaretur univerſis, ut nihil penè me ex illa terra, quod quidem ingenii præſtantiam morumq́; ſuauitatem attinet, excellentius vidiſſe recordari poſſum. Quanquam & Palladii labores ac diligentiam novimus, & in docendo rectitudinem meritò prædicamus: Tamen quum & multos adhuc in Regno Majeſtatis tuæ præclarè eruditos eſſe ſciam, & plures propediem futuros ſperem, qui doctrina commendari mereantur, comprimis certè lætor. Hanc ad rem dulciſsima pax, & tua munificentia digniſsima bono Rege plurimum conducit. *Phil: Mel:*

Sunt præterea alia multa, quæ de Syningio quaſi Epiſagmatis vice commodè hic poterant addi: nimirum de patria ipſius, de toto ſtudiorum felici curriculo, deq́; ſcriptis ejus & ipſo vitæ exitu. Quæ ſanè alio loco à nobis commemorabuntur, ut incitamenti loco erint ſtudioſis honeſtarum artium. Nunc tantum tumulo, qui hodie, prò dolor, penè ignoratur, verſus aſcribemus Epitaphios.

IN TVMVLVM OPTIMI PARITER AC DOCTISSIMI VIRI Johannis Syningii, qui obiit Hafniæ Anno Domini M. D. XLVII.

*

In me tela vnum duo congeſſere inimici,
Atq; adflixerunt corpus hic, ille animum.
Ingenium Mæror ſtudiis ſuperabile nullis
Fregit, ſed vires peſtis acerba lues.
Vtrumq; a CHriſto accepi, cui reddidi utrumq;,
Hoc Salvatore eſt reddita utriq; ſalus.

A. Vellejus F.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

A 12551 MICRO 2OPT.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1475 4° copy 1